

BUDOUCNOST JINÉ ČASOVÉ LINIE

V science fiction
se odehrává revoluce
a Annalee Newitz je její
vůdčí osobností.

Wil Wheaton, hvězda *Star Treku*
a *Teorie velkého třesku*

ANNALEE NEWITZ

HOST

BUDOUCNOST JINÉ ČASOVÉ LINIE

ANNALEE
NEWITZ

The Future of Another Timeline

Copyright © 2019 by Annalee Newitz

Cover design by Will Staehle

Translation © Pavel Bakič, 2021

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2021
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0865-5 (PDF)

ISBN 978-80-275-0866-2 (ePUB)

ISBN 978-80-275-0867-9 (MobiPocket)

*Věnováno Charlie Jane — rebelko,
chci si tě odvést domů*

|

|

Dosud cestovatelé historii jen pozorovali:
jde však o to ji změnit.

— senátorka Harriet Tubmanová
(Rep. strana, Massachusetts) (1883)

Čtvrť káhirskou si neprohlédl,
na Midwayi neplnil si sny.
Nenavštívil tam hoochie coochie,
náš chasník nešťastný.

— Lady Asenat (1893)

Mám ráda dlouhý holky,
mám ráda malý holky,
mám ráda tlustý holky,
mám ráda vyzábliny,
mám ráda transky,
mám ráda cisky,
mám ráda přičmoudliny,
mám ráda bloncky,
mám ráda hodný holky,
mám ráda čubky,
čubky, čubky, mám ráda čubky.

— Grape Ape (1992)

TESS

Irvine, Horní Kalifornie (1992 n. l.)

V dále jako zesílený tep duněly bubny. Přes uježděnou cestu se hrnuli lidé v kožených botách zašněrovaných až po kolena, s kruhy černých očních stínů, s bodci drahých kovů vetknutými v uších a rtech. Část se jich shromáždila na otevřeném čtvercovém prostanství pod prudkou cestičkou k amfiteátru a ve velkém tam pálila předměty ukořistěné nepřátelům. Vzduch páchl něčím pravěkým a strašlivým: hořely materiály mnohem starší než lidstvo samo. Rezavý západ slunce barvil všechny příchozí dokrvava a ryk kolem ohně se mísil s vyzpěvováním z dále.

Mohl to být Řím za Neronovy vlády. Mohl to být Samarkand, když z něj prchali Sogdové. Mohl to být Atatürkův nový Istanbul nebo sváteční hostina v kaňonu Chaco. Používaly se tu průmyslové, neolitické a středověké technologie. Výkřiky v sobě nic historicky specifického neměly.

Na chvíli jsem zůstala stát, vdechovala pach toxinů a dívala se, jak žena s černočernými rty a modrými vlasy předstírá, že jí pavouka. Další členka skupinky se zasmála. „Michelle, to je humác! Nejdeme přece na Ozzyho!“ Všechny společně chvíli lelkovaly u pokladen a ukazovaly prostředníky Strážcům mravnosti, bandě konzervativních demonstrantů, která tam mávala transparenty s biblickými citáty. Část Strážců navíc pálila v odpadkovém koši céděčka a smrad tavícího se plastu halil jejich demonstraci do jedovatého oblaku.

Ne, Stroj mě nepřenesl do časů dávné války ani na oslavu anti-imperialismu. Nacházela jsem se v amfiteátru Irvine Meadows v srdci hornokalifornského okresu Orange County a psal se rok 1992. Za chvíli mě čekalo vystoupení jedné z nejlepších punkových kapel desetiletí. Jenže historická turistika mě sem nepřivedla. Někde v rozkuráženém zástupu diváků se činili nebezpeční spiklenci. Musela jsem odhalit, co jsou ti parchanti zač. Kdyby uspěli, znemožnili by cestování časem a navěky nás uvěznili v jediné verzi dějin.

Koupila jsem si lístek nahoru na trávník a po klikatém chodníčku tam vyběhla. Hlediště se koupalo v mrtvolném světle stadionových reflektorů: areál byl poměrně malý, nezastřešený a ceněná místa v „orchestríšti“ přiléhala přímo k pódiu. Pak následovala prudce zkosená tribuna a až vysoko nad tím vším zelený půlkruh trávníku, posetý bahnitými loužemi a plechovkami od piva. I tady nahoře byl ale vzduch nabitý očekáváním, kdy už nastoupí hlavní hvězdy. Po jevišti přeběhl svazek světél.

Na pódiu suverénně nakráčela Glorious Garcia, frontmanka Grape Ape, a v ostrém světle se jí na roztrhané sukni zablýštěly flitry. „ČAU ČUBKY! JESTLI VÁM DNESKA NĚKDO VYNADAL DO DĚVEK, OPAKUJTE TO PO MNĚ! DĚVKO DĚVKO DĚVKO!“ Návštěvnice kolem mě se k jejímu skandování hromadně přidaly. Přišly v okopaných kanadách, potraných džínách a rozdrbaných šatech. Měly tetování a černě nalakované nehty a vypadaly jako princezny-válečnice z jiné planety. Různě zašmodrchané účesy jim hrály všemi možnými umělými barvami. „JSTE KRÁSNÝ DĚVKY!“ Garcia zapumpovala pěstí ve vzduchu, namířila mikrofon na diváky a dál provolávala: „DĚVKO DĚVKO DĚVKO!“ Když jsem tenhle koncert navštívila poprvé, byla jsem naštvaná šestnáctka v šatech z padesátých let a vojenském kabátě, která to na předměstské poměry přeháněla s piercingem.

Teď mi úředně bylo čtyřicet sedm, při započtení všech cest pětadesát. Můj pohled přitahovaly skutečnosti, které bych tehdy nezažnamenala ani náhodou. Všichni vypadali tak vymydleně a zajištěně. Naše rebelské módní kreace byly poskládané z drahých kousků, co jsme zahlédli někde v *New York Times* v článku na téma grunge. Ale nejvíc mě praštilo do očí, jak si lidi krátí čekání na kapelu. Nikdo neťukal do telefonu a nefotil si selfíčka. A bez mobilů lidi nevěděli, kam s očima. Ani já ne. Přihlížela jsem, jak chlápek v tričku Dead Kennedys vnucuje placatku návštěvnici v botách na platformě, která se už tak sotva drží na nohou. Lokla si, zapotácela se, opřela se o něj a chlápek ukázal kámošovi palec nahoru. Punková scéna mě kdysi ohromně inspirovala, ale teď působila jako smečka budoucích bankéřů a IT hlavounů nacvičujících si obtěžování žen.

Na pódium vtrhl zbytek kapely, kytara Maricely Hernandezové zakvílela přes randál bicích a přebuzenou basu. Zvuk a cigaretový kouř se kolem nás slily v pulzující opar. Takhle zdálky z bidýlka jsem Garcii viděla jako drobnou postavíčku s nejmonumentálnějším hlasem na světě.

„TOHLE JE SONG O HOLKÁCH Z MEXIKA, CO ČEŠOU OVOCE PRO IRVINE COMPANY! STRHNEM TU ZASRANOU HRANIČNÍ SÍŤ! UŽ ŽÁDNÝ ZABÍJENÍ!“

To mě přimělo zavzpomínat. V roce 1991 se v Kalifornském zálivu utopila velká skupina uprchlíků z Mexika. Už se dostali skoro až na bezpečnou americkou půdu, ale kousek od severokalifornského pobřeží se zamotali do sítí, co na moři proti ilegálním přistěhovalcům nastražili pohraničníci.

Hudba se do mě zařízla tak, až mi splynula se svaly a kostmi. Měla jsem tady práci, ale nemohla jsem se hnout z místa. Grape Ape byly to jediné, co moje deziluze nepokřivila. Pořád měly tu moc proměnit můj cynismus v pocit kolísající mezi nadějí a bojovným rozhořčením. Tmu hnětly stroboskopy a řádění publika se vymykalo pouhému fanouškovství, přerůstalo v něco jiného. Něco revolučního.

Potom mi nadloktí sevřela široká tlapa, trochu moc silně, a na záda se mi přitisklo rozložené mužské tělo. Zkusila jsem tomu cizímu chlapovi dát loktem a vykrotit se, ale udržel mě. Vůbec jsem na něj neviděla. Předklonil se, a aby přehlušil hudbu, šeptavě mi zakřičel do ucha: „Ve svém věku máš jistě mnoho dcer a obáváš se o jejich budoucnost.“ Hlas měl uhlazený, z jeho teplého dechu jsem cítila levanduli a mátu. Volnou rukou mi začal masírovat krk a dál mě při tom držel za paži. „Proto navštěvuješ místa, jako je toto. Abys pro ženy našla lepší směr. I my ho hledáme. Zkus se oprostit od předsudků vůči mužům a přečti si náš zin.“

Konečně mě pustil a já se k němu okamžitě otočila. Sáhł do zmuchlaného pytlíku z copy shopu a ten svůj zin vytáhl. Obálku krášlily zrnité oxeroxované obrázky žen v řetězech a název tvořila písmena vytrhaná z časopisů: VEJŠKA JE PODFUK. Zalistrovala jsem, uviděla stránky vyplněné desetibodovým courierem a rozmazanými kresbami a přeletěla očima pár typických pankáčských výlevů o maloměstském vymývání mozků: vysoká do nás vtluoká konformismus, dělá z nás přísluhovače velkých korporací, ničí skutečné umění, bla bla bla. Nenápadně se do toho ale mísila zvláštní genderová agitka. Anonymní autoři se zas a zas vraceli k mantře o tom, jak vysoká „ničící ženské svobody poděděné po našich předkyních z afrických plání“ a je „antagonistická k děložce“. Proletěla jsem jeden odstavec:

Ženy jsou od přírody empatické a vysoká škola je mučí umělou racionalitou. Zatímco z mužů se za miliony let evoluce vyvinuli zhotovitelé nástrojů, kteří jsou jako doma ve světě vědy a politiky, ženy jsou královnami ve schopnosti vyjádřit emoce a v umění péče o druhé. Vysoká škola tuto biologickou skutečnost popírá, a proto má ze sebe tolik žen špatný pocit. Ale nemusí to tak zůstat! Do hajzlu s vejškou! Je čas se osvobodit!

Celý zin byl o tom, proč by se ženské měly vykašlat na studia. Zdrtila jsem chláпка pohledem a už jsem měla na jazyku ostrou odpověď, ale jeho rysy mi vzaly slova z úst. To nebylo možné. Na tu tvář, tak dokonalou, jako by jejího nositele vypěstovali v nádrži plné mužských časopisů, jsem nemohla nikdy zapomenout. Naposled jsem ji viděla v roce 1880, na přednášce o potírání neřesti v New Yorku. Chlápek tam stál ve skupince dalších mladíků, kteří se shlukli kolem Anthonyho Comstocka, slavného bojovníka za mravnost, a hltali jeho tirádu proti zlé antikoncepci a potratům. Na demonstraci, která následovala, se na mě líbezně usmál a potom mi dal pěstí do prsou, až mi vyrazil dech. Říkala jsem si tehdy, že asi patří k té spoustě kluků z Ymky, co propadli Comstockovu kouzlu. Teď se zdálo, že je něco víc — cestovatel. Naoko jsem se začetla a nenápadně ho při tom okoukla blíž. Mohl být o pár let mladší než tehdy v roce 1880, takže mě teď možná viděl poprvé. Blondaté vlasy měl natužené do bodců v trapné snaze napodobit Billyho Idola.

Vyložil si moje mlčení jako příležitost zapříst hovor, zase se naklonil blíž a sáhl mi na rameno. „Vidím, že tomu úplně nerozumíš, ale že máš zájem. Kdybys potřebovala, já a tady kamarádi ti rádi pomůžeme.“ Ukázal na pár dalších chlapů. Všichni měli přes biceps černou pásku a rozdávali návštěvnicím ziny. I když se přetahovali o pozornost s Grape Ape na pódiu, zvládali jich udat docela dost. Polil mě ledový pot. Ten chlap a jeho parťáci tu rozséváním svých myšlenek usilovali o dlouhodobý efekt. Snažili se návštěvnicím omezit možnosti do budoucna. Učebnicový příklad zakázaných cestovatelských čachrů s editací časové linie.

Pátrala jsem tady po proticestovních aktivistech, kteří chtěli vyřadit z provozu Stroje. Takové politické názory k cestovatelům zrovna neseděly. Jenomže tenhle chlápek byl celkově divný pavouk. Držela jsem se v bezpečné vzdálenosti za ním a sledovala, jak šeptá ženám do ucha, aby je svedl z jedné z mála cest k moci, které se jim otvíraly. Nakonec se chlapi s páskami srotili na samém okraji tribuny.

Zůstala jsem stát poblíž, vysomrovala cigáro od starého navrčeného pankáče a lapala útržky jejich rozhovoru.

„Myslím, že dneska jsme jich k sobě pár přetáhli. Dobrá práce.“ To říkal ten, jak si hrál na Billyho Idola a jak jsem ho před víc než stoletím viděla obletovat Comstocka.

„Myslíš, že ten edit dokončíme, než se čas zastaví?“ zeptal se ho další.

„Možná se budeme muset o sto let vrátit.“

„Kdy zas konečně budeme mít svoje práva? Nějak to trvá. Navrhují na Stroje vletět rovnou.“

Diváci zajásali a přehlušili je.

V hlavě se mi vylíhla děsivá hypotéza. K fixaci časové linie mohl cestovatele vést jenom jediný důvod: vyhlídka na poslední, trvalý edit, který už nepůjde vzít zpátky. Znova jsem si prohlédla zin. Přesně takhle by vypadala comstockovská propaganda usilující o zrušení tajných editů, za kterými stáli lidé jako já nebo mé kolegyně z Dcer Harrietiných.

V Dcerách jsme často debatovaly, jestli proti nám nějaká nepřátelská skupina stojí, nebo ne. I v případech, kdy to vypadalo, že jsme v minulosti dosáhly velkých pokroků, zůstávala přítomnost tvrdošíjně neměnná. Jediným dokladem konkurenčních editů nicméně byl náš ustavičný pocit, že naše snaha přichází vniveč. Jako bychom bojovaly s přízraky.

Teď se z těch přízraků vyklubali chlapi.

Ten od Comstocka zrovna držel závěrečnou burcuující řeč. Gestem zahrnul tribuny pod sebou. „Takhle to dopadá, když se z mužů stanou oběti. Až se však zmocníme kontroly nad Strojem, na tento svět si doslova nikdo nevzpomene.“

V tu chvíli se ohlédl a uviděl, že ho poslouchám. Ošklivě zkrivil obličej; poznal mě a došlo mu, že nejsem časově místní.

„Za ní! Patří k nim!“ Ukázal prstem. Zčistajasna na mě upírali zrak čtyři chlapi s černými páskami a světlou pletí.

Dala jsem se do běhu, proklouzla kolem sekuritáků a zamířila do kotle. Přes bušení krve v uších jsem neslyšela, co za song Grape

Ape zrovna vyřvávají. Vletěla jsem do hradby těl, která mě zbrzdila a přeměrovala naši honičku do chaotického kruhu vlajících končetin. Vrážely do nás ženy obklopené odérem hřebíčku a rozkládajícího se nylonu. Imitátor Billyho Idola mě popadl za límec. Byl tak blízko, že jsem viděla batikované skvrny na jeho džínách. „Pracky pryč!“ zařvala jsem. „Chronoakademie a kontakty, co tam mám, rozhodně nebudou skákat radostí, že tím svým comstockovským plátkem chcete rozesrat časovou linii. Pošlou vás do vaší současnosti a s cestováním máte do smrti utrum.“ Maricela na pódiu drtila sólo. Provrtávala jsem chlápka pohledem a doufala, že mi moje výhrůžky sežere, vůbec totiž nebylo jisté, že by u něj Akademie porušení pravidel opravdu potvrdila. Nebo že by stejný prohrěšek nepřišla taky mně. Ale hrozba zafungovala. S úšklebkem mě pustil.

„Čubko misandristická!“ Byl tak blízko, že jsem zas ucítila jeho divně nasládlý dech. „Ty a tvoje sestry jste genetická slepá ulička. Až tě zase uvidím v minulosti, postarám se, aby tě potrestali za šíření nemravnosti a zhýralosti.“ Pak mnou hodil na mladou holku, která se ode mě s maniakálním zachechtáním odrazila a naletěla do něj. Ostře výskala, s roztaženýma rukama se točila kolem dokola a comstockovec to od ní schytával, dokud si z kotle neproklestil cestu ven a nezmizel v davu. Měla jsem ho z krku — aspoň dočasně. Nechala jsem se unášet pohyby kotle, fasovala rány, až se mi dělaly modřiny, a využívala to performativní násilí jako ochranu před nebezpečím. V záblescích světla z pódia bylo vidět, jak comstockovec nahání svoje partáky s černými páskami a všichni společně míří k východu. Snad jsem je trochu postrašila, přestože ode mě byla pitomost se jim takhle odhalit.

Když už nic jiného, mohla jsem potvrdit Berenicino hlášení z poslední schůzky Dcer Harrietiných. Popisovala nám, jak vyrazila do roku 1992, aby v Los Angeles shromažďovala údaje o počátcích proticestovního hnutí, a jak jí jeden zdroj tvrdil, že potkal extremisty nabalené na alternativní hudební scénu. Nadhodila jsem, že takhle akce bude dobrá příležitost se po nich porozhlédnout. Kolem

koncertu Grape Ape se už dopředu rozpoutala kontroverze, Strážci mravnosti ho odsoudili jako bránu do pekel a *Rolling Stone* o něm psal jako o nejočekávanějším vystoupení jara. Měl na něj namířeno každý, zvláště když se pokládal za radikála.

Pochopitelně jsem se Dcerám zapomněla zmínit, že koncert navštívilo i moje mladší já. Kdybych tuhleto drobnost vytáhla, v životě by mi cestu neodsouhlasily. Nikdo nevěděl, co nastane, pokud se cestovatel se svojí mladší verzí setká — bylo to zaprvé protiprávní a zadruhé tak morálně nepřijatelné, že se té otázce většina akademiků vyhýbala. Jediné podrobné pojednání pocházelo ze středověkého rukopisu o životě starého zbídačeného cestovatele, který se Strojem vrátil o třicet let a poradil si, že má šetřit. Když se přenesl zpátky do svojí současnosti, zjistil, že se jeho dům proměnil v honosné sídlo. Potom se mu ale samy od sebe začaly lámat kosti a kolem hlavy se mu usadilo hejno malých dotěrných raráčků.

Vyfantazírování rarášci mi starosti nedělali. Ve středověkých rukopisech se vyskytovali běžně, stejně jako ženy, kterým se narodila taková nebo onaká nestvůra. Trápila mě doložená rizika ohrožující celou časovou linii, naši jedinou časovou linii, udržovanou v přirozené rovnováze neustálými revizemi.

Holka, od které to předtím schytal ten comstockovec, zase rotovala směrem ke mně. Sevřel se mi žaludek. Původně jsem byla tak rozhozená, že jsem ji nepoznala. Teď mi hned došlo, že je to Heather, moje kamarádka ze střední. Znova zazněl ten její štěkavý smích a pod krajkovým živůtkem šatů jsem jasně uviděla tričko *Wonder Woman se vrací*. Na střední jsme ty filmy od Tima Burtona žraly, *Wonder Woman* v nich chodila v síťovaných punčochách a v kůži a byla sakra od rány.

Zděšeně jsem se rozhlížela. Jsem tady někde taky? Pokud jsem si vzpomínala, strávila jsem tehdy koncert na tribuně, proto jsem se od ní teď držela dál. Jenže se mi ten večer nevybavoval jasně a to byl možná problém. Mé mladší vydání se mi zdálo tak vzdálené, až jsem propadla idiotské představě, že se mu snadno vyhnu. Rozhlížela jsem

se, dokud světlo reflektorů nezalilo ostře skosené tribuny a já svou ztracenou verzi — sebe — letmo nezahlédla ve společnosti dvou nejlepších kamarádek, které jsem tehdy v devadesátém druhém měla. Soojin studovala Mariceliny prstoklady tak soustředěně, až se u toho mračila, a my dvě vlevo od ní, nejlepší kamarádky už od dětství, jsme obě polozpěvem polořevem doprovázely Garcíu, pěsti ve vzduchu. Takhle zdálky mi došlo, jak blízké jsme si byly už napohled, podle oblečení. Měly jsme na sobě stejné potrhané šaty z roku raz dva a kanady. Lidi nás tehdy každou chvíli považovali za sestry a vlastně nebyli daleko od pravdy. Jako by někdo naklonoval jednu našťvanou riot grrl, jenom vlasy jsme měly každá jiné.

Heather hrubě popadl nějaký mrtvolně bílý kluk. Zapotácela se k němu, červená rtěnka jí na snědém obličejí tvořila usměvavý oblouk. Týpkovo pravé ucho se ztrácelo pod vrstvou spínacích špendlíků a zaschlé krve. Zrasovaný piercing. Punk rock až na půdu.

Jak se jmenoval? V paměti mě bolestivě dráždil zubatý odštěpek nějakého nejasného obrazu. A sakra. Slizká vrstva psychologického bahna, pod kterou moje vzpomínky na střední obvykle odpočívaly, rázem zmizela a ostře se mi vybavilo, jak bude klukova tvář vypadat za tři hodiny, až bude zalitá krví. Nespouštěla jsem z něj oči: škulbal sebou do rytmu, našťvaný a živý. Musela jsem zasáhnout. Jinak by následovalo něco příšerného. Dlouhá řada příšerných událostí. Za kterými by udělala tečku rozlámaná a milovaná tělesná schránka, oloupená o vědomí, které ji přimělo vrhnout se z mostu.

Třeba jsem mohla celý příběh zvrátit a všechno napravit. Proklestila jsem si cestu z kotle, rozesmátou Heather i vlastní tvář zbařenou nánosu let jsem nechala za sebou a po cestičce se vrátila na parkoviště. U pultu s merchem jsem při pohledu na slogany, které jsem dřív znala jako své boty, ucítila osten nostalgie: VRAŤTE DOLNÍ KALIFORNII MEXIČANŮM! KUŤTE MI UMĚLÁKA! ČUBKY VŠECH ZEMÍ SPOJTE SE! Nakonec jsem došla až k autu z půjčovny. Díky tomu, že jsem se protlačila ven ještě před přídavkem, mi snad na edit zbývalo dost času. Otočila jsem klíčkem v zapalování a hodila pochybnosti

za hlavu. Opravdu jsem se vrátila kvůli Berenicinu hlášení, nebo jsem podvědomě doufala v něco podobného? V záminku, proč zasáhnout do vlastní minulosti?

Mrzelo mě, že si nepamatuju svou oblíbenou zkratku přes Irvine, ten palimpsest obchodáků, kostelů a uzavřených obytných areálů. Nezbyvalo než se odvážit mezi ostatní řidiče. Zařadila jsem se do provozu na dálnici 405, zpomalila a zauvažovala, do čeho se to sakra pouštím. Dcery Harrietiny na mě čekaly v roce 2022, musela jsem jim říct o comstockovcích. Správně jsem měla mířit zpátky ke Stroji. Jenomže situace byla vážná. Musela jsem zachránit život tomu klukovi.

BETH

Irvine, Horní Kalifornie (1992 n. l.)

Tu pauzu těsně před přídávkem miluju. Mohli jsme předstírat, že se Grape Ape nevrátí, jestli nezboříme svět pořádným virválem. Všichni v publiku stáli a křičeli a já kopala do sklopeného sedáku svého místa, až to vypadalo, že v Irvine Meadows leží epicentrum mělkého zemětřesení a zemská kůra duní vysokofrekvenčními vibracemi. Na pár výjimečných sekund jsme pronikli na Richtеровu stupnici. Hleděla jsem na oblohu posetou prastarými koulemi explodujících plynů a přála si, aby to očekávání nikdy neskončilo.

„Kde je Heather?“ naklonila se ke mně Lizzy, až mě hroty jejího mýdlem natuženého číra píchly do tváře. Než si odbarvila vlasy a dala si piercing do spodního rtu, říkali nám, že vypadáme jako sestry.

Ukázala jsem do kotle. „Šla se Scottem dolů!“

Garcia se vrátila na scénu, následovaná kytaristkou Maricelou, a rozjely titulní song ze svého prvního ípíčka *Our Time Was Stolen*. Plakát, co k němu udělaly, mi visel v pokojíčku na zdi ještě teď: byla na něm opulentní kresba zachycující z ptačí perspektivy podobu Strojů v dobách před stovkami milionů let, ještě než jejich rozhraní zničila eroze. Kruhovou perleťovou bář, uzavírající vstup do červí díry, svými křivkami lemovaly dva kamenné srpky, takže vznikal dojem krásné stylizované vulvy a klitorisu. Zároveň ale šlo o dávno-věký skalní útvar. Okamžitě jsem si tu kresbu zamilovala, stejně jako všechno, s čím Grape Ape přišly potom.

Když utichl poslední akord, všechno znělo zdušeně a jako zdálky. „Snad Heather najdeme,“ zabrblala Lizzy. „Má moje cíga.“

Pokrčila jsem rameny a zkoušela si ještě udržet ten vyhecovaný pocit jako před přídavkem, ale cítila jsem, jak se vrací můj obvyklý smutek. Co na tom, že koncert docela ušel, když stejně pořád nenávidím celý svět. Grape Ape nezahrály tu novou písničku, co zbožňuju. Koušou mě punčochy. Zanedlouho se musím vrátit domů a zase začít řešit rodiče. Hudba a život jsou dvě naprosto odlišné věci. Jakmile Garcia dozpívala, hned se mi po tom velkolepém zvuku, který uměl mou duši nechat splynout s davem a zahnat samotu, začalo stýskat. Byla jsem uvězněná ve svém těle. K dorozumívání jsem musela používat trapné fonémy jazyka. Najednou mě bolelo v krku, pálilo v očích a přinutila jsem se polknout, abych se tady před všemi irvineskými pankáči okamžitě nezhroutila. Stávalo se mi to každou chvíli, bylo mi do breku kvůli každé blbosti. Ale poslední dobou se to dost zhoršilo. Zadržet slzy mě stálo větší námahu.

„Tamhle jsou!“ ukázala Lizzy na Heather a Scotta. Mávali nám úplně zespoda. Aréna byla najednou zalitá světly reflektorů, bedňáci tahali věci z pódia a my se připojily k pomalé lidské řece vlévající se na parkoviště.

Soojin se během koncertu soustředila tak, že jsme o ní skoro nevěděly, ale teď chtěla podrobně probrat nový Maricelin pedál ke kytarě. „Podle mě si ho asi nechala vyrobit na zakázku.“ Zamyšleně si upravila sponku ve vlasech střižených na mikádo. „Z katalogů nic podobného neznám.“

Heather k nám doskákala s cigaretami a Scott si cestou k východu hrál s krvavými sichrhajčkami v uchu.

Všichni začali rozebírat koncert, Scott odporoval Soojininým názorům na kytarové efekty a Heather mu za zády dělala ksichty. Stejnou zbytečnou debatu vedli vždycky. S každým dalším slovem a větou ve mně sílil pocit, že ztrácím nit. Veškeré hlasy se mi sli-ly ve vzdálené hučení. Možná jsem klouzala v čase nazpátek a byla odsouzená věčně kolísat mezi bulením a otupělostí. Kamarádi si to

hnali do budoucnosti, zatímco mě obklopovala minulost a nešlo se z ní vymanit.

Ale když promluvila Lizzy, rázem mě to vrátilo do přítomnosti. „Ještě bych si to protáhla, lidi,“ řekla. „Můžeme zajet na Turtle Rock, kouknout na město.“

Heather si zamnula ruce a pištivě se zasmála. „Jasný!“

Soojin jen zvedla palec.

Do večerky mi pořád zbývala hodina a brečet se mi už vůbec nechtělo. „Dobře. Ale o půlnoci musím bejt doma.“

|

Lizzy měla jeden z těch nekonečně dlouhých kombíků se dvěma řadami velkorysých sedadel a dlouhým zavazadlovým prostorem. Ložnou plochu pokrýval koberec a zadní dveře se daly vyklopit tak, že sloužily jako piknikový stůl. Byla to kára stavěná na mejdany z jiné doby. Na plné pecky jsme si vepředu pouštěly The Bags, připomínaly si nejskvělejší chvíle koncertu a kouřily trávu z proděravěné plechovky od coly.

Shora z Turtle Rocku bylo vidět, jak místní kampus Kalifornské univerzity lemují světlá unifikovaných městských čtvrtí. Od krajnice, kde jsme parkovali, se do dálky táhly temné louže nezastavěných pozemků. Lizzy začala imitovat vzdušné uvozovky, kterými náš hipísácký učitel občanky vždycky obklopil slovní spojení „západní hodnoty“. Se Soojin jsme se smály, až jsme se za břicho popadaly.

Scott a Heather se muchlovali v zavazadlovém prostoru.

„Pojďte na vzduch,“ zatřásla Lizzy krabičkou cigaret a povytáhla obočí.

Přikývla jsem a nahlas zadeklamovala: „Jo, protáhnem si nohy.“

„My zůstaneme v teple!“ zavolala Heather zezadu.

„No neke,“ zamumlala jsem.

Vykulily jsme se z auta a po neosvětlené uježděné cestě se daly nahoru. Nechávaly jsme kolovat cigaretu a hledaly lepší výhled.

Když jsme auto ztratily z dohledu, Soojin se uchechtla. „Začínalo to tam být trochu trapný.“

„A jak dlouho jim necháme soukromí, co?“ Sebrala jsem kámen a hodila ho z kopce.

Lizzy dlouze vyfoukla kouř. „Nevím. Deset minut? Čtvrt hodiny? Jak dlouho podle tebe trvá, než ho tomu debžotovi vykouří?“

Rozhíňaly jsme se.

„Oukej, tak to si musím dát ještě cígo.“

Lizzy mi podala krabičku, za celofán v ní měla zastrčené sirky. Vytáhla jsem je.

V tu chvíli jsme uslyšely jakési skoro vlčí zavytí. „Co to sakra bylo?“ Chvíli jsme stály tiše a uslyšely to zas. Znělo to málem lidsky.

Lizzy vytřeštila oči a típla cigaretu. „To je Heather.“ Rozběhla se tak rychle, že jsem to u ní ještě neviděla. Prohnala se kolem nás, bodliny vlasů se jí kymácely, napůl po prašné cestě klouzala.

Se Soojin jsme vystřelily za ní. Za pár vteřin jsme uviděly auto a jasně uslyšely, jak Heather křičí „NE NE NE!“ a jak se Scott směje, ale ten smích byl opak smíchu, a ze zadního okýnka čouhala v divném úhlu něčí bosá noha.

Lizzy doběhla k autu první, otevřela zadní dveře a skočila dovnitř. „PUŠŤ JI, TY HAJZLE!“ Neječela. Byl to spíš válečný pokřik.

V té tmě jsem v první chvíli nejasně rozeznala jen Lizzyina záda. Scott ležel kolmo k ní: levým bokem mu drtila krk a ruce měla spojené za ním, takže ho držela v nepohodlném klinči. Kdykoli nakopnul střechu nebo se zkusil vykroutit, pohnula se spolu s ním, byla do něj zaklesnutá ohnutou nohou. Zachroptěl. „Nechápete vtip? Byl to fór, jasný?“

Heather se schoulila na zadní sedadla, lapala po dechu, brečela a držela si ruku na rudé pohmožděnině, která se jí táhla po straně krku. Dlouhé černé vlasy měla rozčuchané a kolem tmavých očí se jí v pramíncích rozpíjela řasenka. Soojin nastoupila dveřmi na straně

spolujezdce, vmáčkla se k ní a ohleduplně se rudé stopy dotkla. „Co ti udělal?“

„Škrtil mě!“

„Co to meleš? Jen jsme blbli!“

„Hovno, Scotte! Nelži! Říkals, že mě chceš zabít!“ Heather se třásl hlas.

„To byl fór, *ne asi!*“ Scott se zase zazmítal a zkusil se vyprostit, ale Lizzy se přetočila, holení mu tvrdě přimáčkla pravou rukou a pořád mu při tom tlačila hrudník k podlaze. V podstatě ho definitivně znehybnila.

„To bolí! Takhle mi ta ruka upadne!“

„To *má* bolet,“ zavrčela Lizzy. „Nechám tě vstát a ty se zvedneš a půjdeš domů. Jasný?“ Neodpověděl a Lizzy přenesla váhu tak, aby zatlačila ještě větší silou.

„Jo! Jo! Rozumím!“

Pomalou popolezla dozadu, jako krab, povytáhla ho ze zadních dveří za sebou a strhla ho na venkovní asfalt. Teprve v tu chvíli jsem si všimla, že je od pasu dolů nahý. Chvilí se tvářil nepřítomně a Heather po něm hodila jeho spodní prádlo a džíny. „Prober se, úchyle!“

Vstal a vystartoval tak rychle, jako by byl sjetý andělským prachem. Možná vážně byl. Než jsme některá stihly něco udělat, vletěl zase do auta. Natáhl se přes sedadla, na kterých se choulila Heather, a mlátil ji do obličeje, do hlavy, do ramen... všude, kam z toho úhlu dosáhl. Potom ji chytil za prsa a zatnul do nich ruce, jako by jí je chtěl utrhnout.

Heather křičela, Soojin se mu snažila prsty odtáhnout a pak mu na zádech přistála Lizzy a vzala ho do kravaty.

Jenomže to žádná kravata nebyla. Lizzy se v ruce blýskl nůž, takový ten švýcarák, co si skautky mají brát na tábor.

„Lizzy, ne! Co to sakra děláš!“ Jako bych křičela pod vodou. Prolezla jsem zavazadlovým prostorem kombíku a nataženou rukou nahnátla Lizzyinu lopatku. Křečovitě se zmítala: Lizzy bodala

směrem k sobě, zapichovala Scottovi nůž do krku a do obličeje. Bylo jasné, že dřív nebo později mine a probodne sebe.

„LIZZY! PŘESTAŇ! HNED!“ Uprostřed dalšího bodnutí jsem ji popadla za paži a Lizzy konečně znehybněla. Její dech byl to nejhlasitější v celém autě. Scott zůstal viset přes opěradlo mezi Heather a Soojin. Z rozbodaného krku mu jen crčelo. Nůž vězel v tom, co mu zbývalo z pusu.

Všude krev. Zalévala švy modrého koženkového čalounění. Byla rozstříknutá po zamlžených oknech. Kapala na podlahu. Vsa-kovala se Heather do krajkových šatů. Soojin vyklečela na sedadlech důlky, které se rychle měnily v krvavé tůně. Jako když se rozprskne meloun, blesko mi mlhou snového nepochopení, kterou jsem měla v hlavě. Tohle přece nemůže být doopravdy. Přece se mi život neproměnil v krvák.

Heather prudce oddychovala s rukama křečovitě založenýma na hrudi. Pohmožděné místo na krku jí ztmavlo donachova. Protáhla jsem se kolem Lizzy a Scotta a objala ji, opěradlo křesla jsme měly nepohodlně vklíněné mezi sebou. Zabořila mi mokrý obličej do ramene a drmolila něco, co jsem neslyšela.

„To nic to nic to nic,“ opakovala jsem jí, nám, sobě.

Lizzy byla praktičtější. Vystrčila hlavu ze zadních dveří a zkontrolovala, jestli se někdo nedívá. Předním sklem jsem viděla, že ulice jsou prázdné až na jednu vzdálenou postavu, ženu v tlusté bundě — nakopla přední pneumatiku svého auta a pak odjela. Ta určitě nemohla zmerčit nic.

„Vzduch je čistej. V tuhle chvíli nikdo neví, co se tu stalo.“ Lizzy vystoupila a otřela si zakrvácenou ruku o Scottovy džíny, ležící na zmuchlané hromádce s jeho spodním prádlem. Stočila jsem oči k mrtvole a pochopila, že ho to takhle vážně rajcovalo. Od pasu dolů vypadal nažhavený až na půdu. Prolezla jsem k zadním dveřím, minula jeho bosé nohy a hodila šavli. Pod kopcem jsem viděla auto té ženské, přední světla klouzala po křivolakých ulicích vedoucích zpátky do reality. Lizzy trhla zadními dveřmi nahoru a prudce

je zabouchla. Odvedla mě na stranu řidiče a všechny čtyři jsme se vmáčkly na přední, nezkrvavená sedadla.

Heather v panice škytala a mezi tím ze sebe dolovala: „Zachovala ses správně, Lizzy. Byla to sebeobrana.“ Škyt. „Říkal... říkal... že mě znásilní, že mě umrdá. A pak mě začal škrtit. Zacpal mi pusou rukou. Myslela jsem si, že mě...“

„Všechny to můžeme dosvědčit. Viděly jsme to.“ Soojin při těch slovech příkyvovala o sto šest, malé plastové sponky se jí uvolňovaly z vlasů.

„Měly bysme okamžitě jet na policii a říct jim to. Škrtil Heather. Znásilnil ji. Zachránilas jí život, Lizzy. Nebyl to jen klikařskej edit. Zachránilas ji.“ Blábolila jsem.

Pořád se mi špatně věřilo, že to vůbec zkusil, když jsme přece byly jenom pár metrů od auta. Jenomže Scott byl odjakživa dement, co pokládal znásilnění za známku punku, tak jako ironicky, ve stylu GG Allina. Trpěly jsme ho kvůli Heather. Ale že mu rozbodáme ksicht, o tom jsme podle mě někdy snily všechny včetně ní. A GG Allinovi nasrat. Jeho hudba stála za vyliž a jeho názory taky.

Mlčely jsme a Scottovo tělo začínalo v autě fakt hnusně smrdět, jako průjem smíchaný s něčím horším. Vrátila jsem se k tomu, co jsem už řekla. „Lizzy, totálně mu jeblo a napadnul Heather. Musíme na policii, *okamžitě*.“

Lizzy pomalu vrtěla hlavou. „Musíme se zbavit těla. A vyčistit auto.“

Heather to kdovíproč přišlo jako vynikající nápad. „Jo, na policajty nemůžem.“

„Cože. Proč.“ Děsilo mě tušení, že už je rozhodnuto. Lizzy měla vždycky poslední slovo.

Soojin se nejdřív podívala na mě a potom zase na Lizzy, čekala vysvětlení. Položila jsem prsty na madlo dveří a říkala si, jestli nemám okamžitě vystoupit. Ničeho jsem se nedopustila. Zatím.

„Beth, za policajtama jít nemůžeme. Řeknou to rodičům. Vůbec jsme tady neměly být.“ V tom měla Heather pravdu. Řekly jsme,

že jdeme do jednoho kina poblíž obřího obchodáku South Coast Plaza. „A máma navíc tvrdí, že poldové chtějí hlavně mít všechno rychle z krku. Nebudou nám věřit. Nemáme důkazy.“

Vzpomněla jsem si, jak nás jeden policajt zastavil na ulici, ptal se Heather, jestli „je tady legálně“, a dožadoval se řidičáku. Když si v něm přečetl její íránské příjmení, Sassaniová, zeptal se na národnost. Zalhala, že to jméno pochází z Itálie. Sáhodlouze se jí omlouval a mumlal něco o tom, jak mu mělo dojít, že její „olivová plet“ je středomořská, a ne mexická. Tehdy jsme se té motanici různých rasistických konin smály, ale teď vtipná vůbec nebyla.

Lizzy rozsvítila horní lampičku. „Čím dosvědčíme, jak to bylo? Tím otlakem?“ Heather měla rozmazaný make-up, a i když se jí třáslы ruce, zvládla si přes poskvrněné šaty navléknout obrovský huňatý svetr. „Mrkněte na ni. Vypadá, že ji někdo napadnul? Takovouhle modřinu může mít každá. Třeba je to obří cucflek. Dovedete si představit, že by jí poliši věřili víc než jemu?“ Ukázala na Scottovu bílou mrtvolu, za které pomalu vytékaly tělní tekutiny.

Moje já se trhlo na dvě verze. Jedna věděla, že Lizzy nemá pravdu. Jedna věděla, že ji má. A buď ta první, nebo ta druhá musela umřít.

„Dobře, a kde se ho jako chcete zbavit?“ Znělo to, že má Soojin pochybnosti.

„Ve Woodbridge Lake. Můžeme dojet přímo na břeh, tam, jak nejsou domy.“

Uprostřed čtvrti Woodbridge se rozkládalo umělé jezero, ke kterému jsme se chodily zhulit. Mezi travnatými, úhledně vymodelovanými kopečky se nacházelo takové zákoutí, kde nás jedna větší vyvýšenina chránila před pohledy z ulice.

„Ale tam je hrozně mělko. Nebude koukat nad hladinu?“ Vypadlo to ze mě dřív, než se mozek vůbec stihl přihlásit o slovo. Asi jsem odhodila skrupule.

Lizzy se nechala slyšet, že to bude nejlepší zamaskovat jako zfušovanou vraždu, kterou mohli v pomnutí smyslů spáchat Scottovi nafetovaní kámoši. Hodíme tělo do jezera a basta. Ráno ho najdou.

Kdyby se někdo ptal, tak nemáme páru, co Scott dělal. Byly jsme na *Smrtonosné zbrani 3* a potom jsme šly do Bob's Big Boy na hranolky. Lizzy nám tuhle vyhanou verzi popsala zpoza volantu cestou po dálnici. Když odbočila a úzkými ulicemi se mezi nánosy baráků blížila k jezeru, všechny jsme mlčely jako zařezané. Scottova mrtvola si jakoby prdla a smrad zesílil.

Dotáhly jsme tělo k vodě, Heather zůstala v kombíku. V jedné knížce o vyšetřování skutečných zločinů četla, že stopy bot jsou jako otisky prstů, takže jsme se zuly a rosa v trávě nás studila. Ruce jsme si kvůli otiskům ovázaly tričky z turné různých kapel. Lizzy odtáhla mrtvolu do vody — vykasala si na to sukni a brodila se měkkou vrstvičkou bahna na betonovém dně. Scott byl světle růžová hrouda uprostřed šířící se mastné skvrny. Lizzy na sobě měla síťované punčochy vyspravené kancelářskou svorkou, a když se vrátila na břeh, visel na sorce kus řas.

„Najde ho nějaký chudák, až půjde zejtra běhat.“ Můj hlas zněl divně a v puse mi tepalo, jako když mi na ortodoncii utahovali rovnátka.

„Jo. Hnus.“ Lizzy pokrčila rameny.

Soojin se roztřásla, nejen zimou. „Pojďte, jedeme domů.“

V autě jsme se co nejlíp utřely od krve hromadou jednotlivě balených ubrousků, co měla Lizzyina máma pro všechny případy v palubní přihrádce. Heather odpřisáhla, že zacákané šaty spálí, zatím je měla schované pod svetrem. Soojin si stáhla zkrvavené punčochy a zmuchlané je strčila do igelitáku. Mně se nějak podařilo zůstat docela čistá. Zbýval ten nehorázný svinčík na zadních sedačkách.

„Bez obav. To už vyřeším.“ Lizzy mluvila s neochvějnou jistotou a úplně klidně. Proto jsme rozhodování nechávaly na ní. Vždycky vypadala, že ví, co dělá, i v těch nejhorších situacích.

„Určitě? Zvládneš to? Nechceš pomoci?“ Věděla jsem, že se taková nabídka sluší, ale hrozně jsem si přála, ať odmítne.

„To bude dobrý. Nesmrtelnými slovy Lynn Margulisové: ‚Jsme velký meteorit!‘“ Loupla po mně očima, zaculila se a nastartovala.

Taky jsem se usmála, poprvé po asi tak tisíci letech. Seriálem *Mikrokosmos*, co dávala veřejnoprávní televize, jsme byly na druhém stupni posedlé, dívaly jsme se na něj pořád dokola. Milovaly jsme chvíli, kdy se slavná evoluční biologka Lynn Margulisová oddá filozofování nad tím, jak lidé mění globální ekosystémy, a klesne hlasem, až jen zlověstně šeptá: *To my jsme velký meteorit.*

Po připomínce *Mikrokosmu* bylo zas všechno normální. Když mě Lizzy vyložila na chodníku před naším domem, tiše jsem si otevřela a odplížila se nahoru dát si sprchu. Přesně jako kdybych se vracela z kina.

Přes tropické květiny na sprchovém závěsu jsem se dívala na svůj huňatý žlutý ručník a zkoušela si vsugerovat, že celá dnešní noc byla jenom přelud. Horká voda všechno odnášela: krev, bahno, pachy, zbraně, slova. Všechno kromě Garciina zpěvu. Kdybych se do myšlenek na Grape Ape dostatečně ponořila, třeba bych tím vystrnadila ty výjevy, které jsem měla do všech mozkových buněk zakódované tak, až na další vzpomínky nezbývalo místo.

Rodiče se nevzbudili, i když taky měli ložnici v patře. Zalila mě úleva. Odložila jsem mokrý kartáček a v oroseném zrcadle se zadívala na svou tvář. Pohled mi oplácela tuctová bílá holka s oříškově hnědýma očima, červenými fleky, které jí na kůži udělala ta horká sprcha, a hnědými — podle mámy špinavě blondatými — vlasy po ramena. Vypadala jsem jako vražedkyně? Naklonila jsem se blíž a uvolnila napjaté rty a tváře. Roky praxe mě naučily, jak se i po prohřešku tvářit nevinně. Pokrčila jsem nad svým klidným výrazem ramený, učesala se a myslela při tom na ty pitomé, horečné vteřiny, kdy jsem naléhala, ať jdeme na policii. V omámení trávou a strachem jsem skoro zapomněla, že může být i něco horšího, než když mě zavřou za vraždu: když táta zjistí, že jsem nedodržela pravidla.

TESS

Flin Flon, hranice Manitoby
a Saskatchewanu (1992 n.l.)...
Los Angeles, Horní Kalifornie (2022 n.l.)

Stála jsem v obrovském hangáru s tak vysokým stropem, že se tam občas vytvářely obláčky a mžilo. Podlahu tvořilo holé skalní podloží Kanadského štítu: jeho strakatým červeno-šedým vzorem se táhly bílé žilky a sem tam se držela skvrna houževnatého mechu. Zemská kůra tu byla prošpikovaná ložisky kovů a těžko určitelnými kambrickými fosiliemi a poslední tři miliardy let vydržela v podstatě nezměněná. Všechny pět objevených Strojů se nacházelo na podobných místech a mělo uživatelská rozhraní zasazená do hornin vzniklých ještě předtím, než život vystoupil na souš.

Přede mnou stála řada serverových skříní, od kterých vedly tlusté kabely k CRT monitorům na stolech, foťákům na kovových stoncích a něčemu, co vypadalo jako useknutá hlava semaforu s atmosférickými senzory místo barevných světél. K odbavovací budce na protější straně hangáru se táhly fronty cestovatelů, kteří buď právě dorazili, nebo se naopak někam chystali — jejich hlasy v blízkém hučení serverů skoro zanikaly. Podél přístrojů prošel jakýsi profesor, následovaný chuchvalcem vyjevených studentů a postdoktorandů. Přišli se podívat, jak se Stroj nahazuje.

Dvojice techniků ťukala do robustních klávesnic a uváděla tak do provozu šestici klepadel rozmístěných do kruhu kolem mě. Před půl miliardou let měly Stroje propracované ovládání skládající se z „kruhu“ a „baldachýnu“, řečeno geovědeckou terminologií,

ale dnes zbývalo jen kamenné podloží. Klepadla, vynalezená v devatenáctém století a od té doby zdokonalovaná, byla ve srovnání s původním rozhraním určitě primitivní a omezená. Vypadala jako nízké kovové stoly proražené desítkami pístů a momentálně svým zdviháním a klesáním opakovala zkušební sekvenci. Klepadlo v podstatě sestávalo z přenastavitelných polstrovaných bucharů, dost podobných kladívkům piana, a ty v určitém sledu tloukly do kamene. Tím programovaly rozhraní, které pak otevřelo stabilní červí díru mezi současností a určeným bodem v minulosti. Manipulovali jsme pomocí těchhle chabých pomůcek se samou materií kosmu.

Geovědci nerozuměli Strojům o moc líp než autoři, kteří nám před tisíci let zanechali jejich první popisy. Jasně, cílové datum jsme oproti svým předkům z doby bronzové uměli zadat přesněji. Naše klepadla zvládala složité rytmy s přesností na mikrosekundu. Nepopíratelný pokrok. Věděli jsme, že je každý Stroj tvořený uživatelským rozhraním v hornině, ale přímo v ní zatím naše přístroje nedokázaly odhalit nic neočekávaného. A pak tu byla ta červí díra vynořující se... kdovíodkud. Náš pravděpodobně největší průlom bohužel spočíval v tom, že jsme chování Strojů začali pojmát v kontextu geologie, a ne magie. Používali jsme je tisíce let, a stejně jsme pořád neměli zrovna dobrou představu, jak fungují, natož proč.

„Můžeme, připravte se,“ vzhledl ke mně zrzavý technik se zardělými tvářemi a gestem ruky mě popohnal.

Ujistila jsem se, že jsem přesně uprostřed kruhu vyznačeného klepadly, poklekla jsem a přitiskla pěst ke skále. Buchary zavířily a jejich vibrace mi rozechvěly celé tělo, až jsem nepoznávala, kde končí moje kůže a začíná Země. V tu chvíli kámen změkkl, zkapalněl. Mokrý, a přitom suchá tekutina mi vystoupila k zápěstí, pak do pasu, pak mi pomalu zalila oči, rozmazala mi výhled na zdi skladiště a uzavřela mě v chvějivém sloupu. Na známý přízračný pocit, že dýchám pod vodou, jsem si musela chvíli zvykat.

Pak jsem se propadla do červí díry.

Učebnice tu chvíli přirovnávají k ponoření do teplé koupele, ale to není všechno. Vjemy se mění z jedné nanovteřiny na druhou: jemný prach, chladný plyn, nadýchaný popel. Pravděpodobně jde jen o iluze, které si při absenci podnětů vytváří sám mozek. Nebo to může být doopravdy, v nějakém slova smyslu. Geovědy provází hodně nejasností. Občas někdo do červí díry vstoupí a už se nevrátí. Můžeme jen spekulovat, jestli zůstal hluboko v minulosti, nebo ho přenos vymazal ze světa. Vždycky když jsem takhle plula vstříc možné smrti, se ve mně probouzela mírná pověřčivost. Takže jsem měla rituál. Snažila jsem se soustředit na molekulární skladbu svých myšlenek. Dokud to předivo cukrů, tkání a elektronů fungovalo, byla jsem sama sebou. V mozku mi pulzovaly chemické látky a já čekala.

Uplynuly minuty nebo milénia a vepředu se objevilo matné světlo, jako oheň hořící za deformovaným sklem. Potom se pode mnou zhmotnila pevná půda, kapalina otekla a já se mohla zase nadechnout vzduchu. Zaujímal jsem pořád stejnou polohu vklče a byla jsem suchá, jen klouby prstů a koleny jsem spočívala ve slané loužičce, která tu po té bezmála nepochopitelné časoprostorové bráně zůstala.

Technici v roce 2022 se od těch, co jsem nechala v roce 1992, moc nelišili. Stejně outfity pro práci v terénu: těžké boty, kalhoty, které šlo bez přemýšlení hodit do pračky, a plátěné bundy s tlustou podšívkou a pestrobarevným logem Chrononautické stanice Flin Flon vyšíтым vpravo na hrudi. I v létě tady umělo přituhnout.

Protější stranu hangáru pořád zabírala stejná odbavovací bou-da plná omláceného kovového nábytku. Kanadská státní úřednice uvnitř jedla smaženou placku a četla si paperback s mečem na obálce. Na propuštění do současnosti nebo z ní čekalo venku ve frontě asi patnáct lidí. Zkoušela jsem tipovat, jestli je mezi nimi někdo z budoucnosti. Nikdo nepůsobil tak anachronicky, že by to přitahovalo pozornost, takže jsem usoudila, že asi všichni budeme v téhle době doma. Geologové nás zatím s pomocí Strojů uměli poslat jen

do minulosti a většina cestovatelů v hangáru taky obvykle vypadala, že má do historie namířeno nebo se z ní vrací.

Po skončení obědové pauzy, kterou odbory vymohly jako povinnou, postupovala fronta dost rychle. Otevřela jsem dveře a úřednice ke mně vzhlédla. „Prokažte se.“

Vytáhla jsem si triko a odhalila vytetovaný obrazec, jedinečný algoritmicky vytvořený identifikátor. Zčásti byl vyvedený fluorescenčním inkoustem — takový spíš nanicovatý ochranný prvek. Pod jehlu jsem šla před první cestou, zaplatila to univerzita. Labyrint propletených čar a teček na levém boku byl dole doplněný rokem mého narození: 1974 n.l. Lidem obvykle stačilo, když si přečetli ten číselný údaj, a v minulosti vzdálenější než třicátá léta dvacátého století to platilo dvojnásob. Jasně že úředníci a mniši v pátém století o našich počítačem generovaných kódech slyšeli, ale neměli je jak přečíst. Všichni jsme byli v podstatě odsouzení používat techniku vlastní doby a změnilo by se to jenom tehdy, pokud by někdo zjistil, jak časem posílat předměty, nebo by v cizím historickém období přesvědčil zástupy, aby za cenu ohromných výdajů konstruovaly věci, které do jejich éry nepatří.

Úřednice mé tetování přejela objemnou ruční čtečkou a zašílhal na monitor. „Proč jste do roku 1992 cestovala?“

„Jsem geovědkyně z Kalifornské univerzity, dělala jsem terénní výzkum pro Skupinu aplikované kulturní geologie. Byla jsem na koncertě.“

„Jakém koncertě?“

„Rockovém, v Kalifornii. Grape Ape, znáte je?“

Úřednice zaťukala do klávesnice a větrák jejího počítače zapíštěl. „Neznám. To byl ten grunge?“

Zavzpomínala jsem, co pro mě „grunge“ byl, když jsem rok 1992 prožívala poprvé. „Ne. Něco jiného.“

Dalšími otázkami se neobtěžovala. Využívala jsem tehle Stroj většinu svojí akademické kariéry, o mých cestách a návratech tu měli dlouhou řadu digitálních záznamů. Bližší prověřování nebylo nutné.

Vyšla jsem z vlhkého hangáru a trochu se po rozlehlém chrononautickém areálu prošla. Flinflonský vzduch slabě voněl posekanou trávou a lidé obědvali u piknikových stolů, které tu mezi budovami táhnoucími se po severním břehu Rossova jezera byly roztroušené. Zdání klidu ale klamalo. Uvnitř všechny ty budovy překypovaly úředníky, agenty neurčitě hrůzostrašných státních institucí, obchodními zástupci všech myslitelných odvětví a slušnou řádkou vědeckých laboratoří.

Nasedla jsem na autobus na letiště. Vezl mě podél přízemních obchodních center, nerozlišitelných řadovek a haly, ve které se rozkládala místní pobočka Canadian Tire. Od konce devatenáctého století, kam jsem se za pozorováním přenášela nejčastěji, se město hodně změnilo. Tehdy Flin Flon tvořilo pár zářezů v zemi se stany a chajdami kolem, byla to hornická díra pojmenovaná po hrdinovi jedné šestákové knížky, který se přenesl do jiné dimenze. Když tu prospektoři objevili pátý Stroj na světě, nezůstal takříkajíc kámen na kameni. Do megapole měl Flin Flon pořád daleko, ale vyvinul se v prosperující město, opečovávající na rozhraní severní Manitoby a Saskatchewanu stálý proud návštěvníků, jejichž práce tak či onak souvisela s časovou linií.

Hodně jich bylo odsouzených k roli čumilů, přijeli si totiž odčekat tisíc šest set šedesát devět dní, aby na cestování vůbec získali nárok. Všechny pět Strojů mělo svá omezení, ale to, kterému cestovatelé říkali dlouhá čtyřletka, bylo nejnáročnější. Červí díry se otvíraly jenom lidem, kteří strávili přinejmenším zmíněných tisíc šest set šedesát devět dní ve dvacetikilometrovém okruhu kolem některého Stroje. Zdálo se to jako číslo vytažené z klobouku, dokud geologům nedošlo, že doba přibližně odpovídá délce čtyř roků v kambriu, před půl miliardou let, kdy se Země točila rychleji. Kambrijské dny byly zhruba o tři hodiny kratší než naše, takže se jich do roka vešlo nějakých čtyři sta sedmnáct. Každému přístroji měřicímu ubíhající léta podle toho, kolikrát se vystřídá den a noc, a ne podle oběhů kolem Slunce, se „roky“ v průběhu věků zákonitě prodlužovaly.

Já svoji dlouhou čtyřletku strávila ve Flin Flonu: pracovala jsem v malé laboratoři obklopené stromy a večer co večer se vracela do nugátově zbarvených bytovek na saskatchewanské straně města, sloužících jako dotované ubytování pro studenty. Ze špinavých dvojítych oken jsem měla výhled na golfové hřiště a komplex apartmánů pro boháče, kteří si mohli dovolit plýtvat časem, aby získali šanci na turistické výpravy do historie. Ale ti byli vzácní. Většina lidí tu pobývala pracovně nebo získávala odbornou průpravu. Jako všichni, kdo si kroutili dlouhou čtyřletku, jsem doufala, že se mi čekání vyplatí a Chronoakademie mi vydá cestovní průkaz.

Chronoakademie vznikla po revizionistických vraždách v průběhu první světové války, založila ji pětice států s vlastním Strojem: Indie, Jordánsko, Austrálie, Kanada a Mali. Jejím úkolem bylo hlídat dodržování mezinárodního práva ve všech pěti cestovních komplexech. V jiných členských státech vznikly pro cestovatele další dodatečné zákony, ale Kanada a USA se řídily jen a pouze předpisy Akademie. Mně to usnadňovalo život, zato kolegové ze zemí s přísnější — nebo benevolentnější — právní úpravou se ocitali v ošemetné situaci.

Zastavili jsme u letištního terminálu, dlouhé cihlové budovy se čtyřmi odletovými branami, odkud se létalo hlavně do Winnipegu a Saskatoonu, takřkajíc „za malou louži“. Čekala mě únavná série letů a přestupů, ale dorazila jsem v několikahodinovém předstihu a utloukala čas lenivým procházením mailů a zpravodajských notifikací. Z konspiračních kruhů probublávala zpráva o tom, že změnu klimatu způsobil cestovatel z dvacátých let jednadvacátého století, který se vrátil v čase a naučil lidi používat fosilní paliva. Obrátila jsem oči v sloup. Kéž by to bylo tak jednoduché.

Jako cestovatelé jsme mohli pozorovat, možná špehovat, a občas někomu zachránit život. Ale staletí vědeckých výzkumů nasvědčovala tomu, že změnit časovou linii v jiných než zcela povrchních rysech je pro jednotlivce krajně obtížné. Přivodit rozmach průmyslu dřív než v osmnáctém století nepřicházelo v úvahu, a stejně tak nešlo

osud národů změnit vraždami slavných vůdců. Když cestovatelé v devatenáctém století zabili tyrana Emmanuela, ke svému rozčarování shledali, že místo něj Evropu zpustošil Napoleon. Cestovatelé z dynastie Tchang totéž zjistili už o staletí dřív. Povstání sogdského válečníka An Lu-šana nešlo zabránit. Zabití jednoho sogdského vojévůdce jednoduše zrodilo dalšího, který se proti císaři vzbouřil místo něj. An Lu-šan povstal jako třetí: jeho pustošivý nájezd na legendární město Čchang-an se z časové linie žádným editem odstranit nedal.

Na začátku jednadvacátého století se geovědci nakonec usnesli na teorii, podle které se drobnosti mění, ale nic velkého ne. Snahy o výrazné vychýlení časové linie zkrátka nejsou vědecky podložené, řeklo se, a fungují jako vějička na blázny a upadající tyrany. Nemluvě o tom, že se protiví pravidlům Akademie.

Dcery Harrietiny měly vlastní teorii. Hypotézu, pokud na tom trváte. Geologové se shodovali, že se časová linie neustále mění. Cestovatelé vystavení editům se vraceli se vzpomínkami na ztracené dějiny, dřívější verze časové linie, které viděli na vlastní oči. Zmocnění korporací nebo agenti občas nepřímou zmiňovali tajné mise, které měly zvrátit rovnováhu sil. Dávné svitky obsahovaly zmínky o cestovatelích, jejichž magická odhalení měnila lidské osudy. Podle Dcer bylo zjevné, že žijeme ve vydatně zeditované časové linii a že se drobné změny mohou nasčítat v něco většího.

Na vědeckých konferencích si ale člověk takové názory nechával pro sebe, a tak jsme si vymyslely zástěrku. Dcery Harrietiny se oficiálně jmenovaly Skupina aplikované kulturní geologie a měly mandát ke sledování velkých společenských změn v minulosti. Americká geofyzikální unie nás uznávala jako plnohodnotnou výzkumnou organizaci, což nám usnadňovalo podávání grantových žádostí a domlouvání cest na Strojích. Každý měsíc jsme se o našem výzkumu radily u mé nejlepší kamarádky Anity; měla dům v Brentwoodu, blízko kampusu Kalifornské univerzity, na které pracovala. Zdaleka jsme se nescházely jen nad novými objevy a skotskou. Plánovaly jsme, jak zeditovat historii.